

ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

Success Factors in Implementing Information Technology to Increase the Potential of Accountants in the Digital Age

พวงทอง วังราษฎร์¹ และปิยะดา เนตรสุวรรณ²

Puangthong Wangraj¹ and Piyada Netsuwan²

Received: November 6, 2023

Revised: February 5, 2024

Accepted: February 6, 2024

บทคัดย่อ

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลกับการดำเนินธุรกิจ ธุรกิจสมัยใหม่จึงต้องมีการปรับตัว โดยเฉพาะการเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัลให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดลำปาง จำนวน 105 ราย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและเทคนิคการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านการพัฒนาทักษะนักบัญชี ปัจจัยด้านการยอมรับการใช้เทคโนโลยี ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ปัจจัยด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี และปัจจัยด้านความทันสมัยของเทคโนโลยี ตามลำดับ โดยเฉพาะปัจจัยด้านการพัฒนาทักษะนักบัญชีที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านการบรรลุเป้าหมายของงาน และด้านคุณภาพของงาน ผลการศึกษานี้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อนักบัญชีและองค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักบัญชี และนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความก้าวหน้าทันสมัยมาใช้ในองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

คำสำคัญ: ปัจจัยความสำเร็จ เทคโนโลยีสารสนเทศ ศักยภาพนักบัญชีดิจิทัล

¹ อาจารย์หลักสูตรการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง 52000 เบอร์โทรศัพท์ 089-4349585 e-mail: penums4@gmail.com

² อาจารย์หลักสูตรการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง 52000 เบอร์โทรศัพท์ 087-7873902 e-mail: piyada.netsuwan@rmutl.ac.th

Abstract

The advancement of technology has a significant impact on business operations, requiring adaptation in the modern era, especially in enhancing the digital skills of accountants to cope with changing circumstances. This research aims to study the success factors in implementing information technology to enhance the potential of accountants in the digital age. The study utilized a questionnaire to gather data from a sample group of accountants in accounting offices of Lampang province, totaling 105 participants. The data were analyzed using descriptive statistics and multiple regression techniques.

The research findings reveal that success factors in implementing information technology to enhance the potential of accountants in the digital age, ranked from most to least significant, include accountant skills development, acceptance of the use of technology, operating environment, accountant ethics, and the modernity of technology. Notably, the development of accountant skills has a significant impact on improving operational efficiency, achieving organizational goals, and ensuring the quality of work. This study is beneficial for accountants and organizations, serving as a guide for the development of accountants and the successful integration of advanced information technology into organizational practices.

Keywords: Success Factors, Information Technology, Potential of Accountants in the Digital Age

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่ยุคดิจิทัล 4.0 ที่มีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอย่างครบครัน โดยเทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลกับระบบเศรษฐกิจและสังคม นอกจากเป็นเครื่องมือสนับสนุนการทำงาน เทคโนโลยีสมัยใหม่จะถูกนำมาใช้แทนคน ทั้งในกระบวนการผลิต การตลาด และการบริการลูกค้า ทำให้องค์กรมีการปรับตัวใช้แรงงานที่มีทักษะสูงเฉพาะด้าน เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีการพัฒนาระบบอัจฉริยะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความเชื่อมโยง และความร่วมมือทางธุรกิจ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี (วิโรไท สันติประภาพ, 2560) ส่งผลให้ธุรกิจหลายประเภทต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม เตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการปรับตัวของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ด้วยการสร้างมาตรฐานและคุณภาพในวิชาชีพบัญชี ปรับบทบาทในการเป็นคู่คิดผู้บริหาร ปรับตัวเป็นนักบัญชีในยุคดิจิทัล (ประสัณห์ เชื้อพานิช, 2560)

กระบวนการทำงานของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี บันทึก และประมวลผลข้อมูลรายการค้า เพื่อจัดทำ

รายงานทางการเงินผ่านระบบคอมพิวเตอร์ (พลพฐ ปิยวรรณ และกัญญิณัฏฐ์ นิธิโรจน์ธน์, 2562) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อผู้บริหาร เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจขององค์กร การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ จึงทำให้กระบวนการทำงานรวดเร็ว และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้กับองค์กร (Fernandez & Aman, 2018)

ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อพัฒนาให้ การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น ปัจจัยด้านการยอมรับการใช้เทคโนโลยี ด้านสภาพแวดล้อม การทำงาน ด้านความทันสมัยของเทคโนโลยี ด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี และด้านการพัฒนา ทักษะวิชาชีพ (จันทป์ปภา ปุณยวิฑิตโรจน์ และคนอื่น ๆ, 2563; เพ็ญนภา เกื้อเกตุ และคนอื่น ๆ, 2563; สุทธิชัย ชันทอง และชจิต ฌ กาฬสินธุ์, 2564; อัจฉรา เด่นเจริญโสภณ, 2560) เพื่อเพิ่มศักยภาพ ของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ในด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านการบรรลุเป้าหมายองค์กร และด้านคุณภาพของงาน (พิมพาภรณ์ พิงบุญพาณิชย์ และนภา นาคแย้ม, 2565; วสันต์ ครองมี และคนอื่น ๆ, 2563) อย่างไรก็ตาม ปัญหาส่วนใหญ่ที่ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารของแต่ละองค์กรต้องเผชิญ คือการจัดเก็บข้อมูลทางการเงินบัญชีหรือการจัดทำบัญชี ความพร้อมของบุคลากรด้านการจัดทำบัญชี การบริหารการเงิน และการจ้างพนักงานบุคคลภายนอกเข้ามาทำงานด้านบัญชีเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก และต้องจ่ายค่าตอบแทนสูง ส่งผลให้องค์กรธุรกิจมีทางเลือกในการเลือกใช้บริการของสำนักงานบัญชี (อนงค์วรรณ อุประดิษฐ์, 2563)

เช่นเดียวกับจังหวัดลำปางที่มีภาวะเศรษฐกิจปี 2565 คาดว่าขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.2 ทั้งภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และการบริการ ตามภาวะการลงทุนที่กำลังฟื้นตัวและสถานการณ์ เศรษฐกิจโดยรวมปรับตัวดีขึ้น รวมไปถึงการลงทุนธุรกิจภาคเอกชน คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 7.1 (สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง, 2565) โดยธุรกิจเหล่านี้จะต้องมีการจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติ การบัญชี พ.ศ. 2543 โดยส่วนใหญ่เจ้าของธุรกิจนักลงทุนรายใหม่มักจะเลือกใช้บริการของ สำนักงานบัญชีเนื่องจากมีความสะดวกรวดเร็วและน่าเชื่อถือ ซึ่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามีการส่งเสริม และพัฒนาสำนักงานบัญชีให้มีคุณภาพและยกระดับสำนักงานบัญชีไทยไปสู่สากลและสร้างทางเลือก ให้ลูกค้ามีโอกาสใช้บริการของสำนักงานบัญชีที่มีมาตรฐานการให้บริการ (กรมพัฒนาฯ พลิกโฉม สำนักงานบัญชีไทยสู่ “ยุค Thailand 4.0”, 2560) ดังนั้นนักบัญชีซึ่งเป็นผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดลำปาง จึงต้องปรับตัวด้วยการพัฒนาตนเอง ปรับวิธีการทำงานให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน เปิดใจรับรู้กระบวนการของเทคโนโลยี รวมทั้งเพิ่มสมรรถนะในการสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักบัญชี และองค์กรในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความก้าวหน้าทันสมัยมาใช้ในวิชาชีพบัญชี ทำให้องค์กร ปรับวิธีการบริหารจัดการทันสถานการณ์ และสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้องค์กร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

สมมติฐานการวิจัย

H₁ ปัจจัยด้านการยอมรับการใช้เทคโนโลยี มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัลในจังหวัดลำปาง

H₂ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัลในจังหวัดลำปาง

H₃ ปัจจัยด้านความทันสมัยของเทคโนโลยี มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัลในจังหวัดลำปาง

H₄ ปัจจัยด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัลในจังหวัดลำปาง

H₅ ปัจจัยด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชี มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัลในจังหวัดลำปาง

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaires) มุ่งเน้นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ 5 ปัจจัย ได้แก่ การยอมรับการใช้เทคโนโลยี สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความทันสมัยของเทคโนโลยี จรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี และการพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชี มีผลต่อศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านการบรรลุเป้าหมายองค์กร และด้านคุณภาพของงานบัญชี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดลำปาง จำนวน 105 ราย ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2566

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระบบปฏิบัติงาน ระบบเครือข่าย รวมไปถึงโปรแกรมที่ทำหน้าที่ในการรวบรวม บันทึก และประมวลผลข้อมูล (พลพฐ ปิยวรรณ และ กัญญิภักดิ์ นิธิโรจน์ธน์, 2562) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจ ทำให้เข้าถึงระบบงานได้อย่างรวดเร็ว สะดวก และลดต้นทุน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสมและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จึงทำให้มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางบัญชีสมัยใหม่เพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้กับองค์กร ช่วยลดค่าใช้จ่าย ยกระดับกระบวนการทำงานให้มีความรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ และลดความผิดพลาดในการทำงาน (Fernandez & Aman, 2018) นักบัญชียุคดิจิทัลจึงต้องมีการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

ดังนั้น ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล จึงประกอบด้วย ปัจจัยด้านการยอมรับการใช้เทคโนโลยี (อัจฉรา เเด่นเจริญโสภณ, 2560) ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านความทันสมัยของเทคโนโลยี (สุทธิชัย ชันทอง และขจิต ฌ กาฬสินธุ์, 2564) ด้านจรรยาบรรณของนักบัญชี (เพ็ญนภา เกื้อเกตุ และคนอื่น ๆ, 2563) และด้านการพัฒนาทักษะนักบัญชี (จันทป์ปภา ปุณยวิฑิตโรจน์ และคนอื่น ๆ, 2563) ทั้งนี้ ศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย ศักยภาพด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านการบรรลุเป้าหมายองค์กร และด้านคุณภาพของงาน (พิมพ์ภรณ์ พึ่งบุญพาณิชย์ และนภา นาคแย้ม, 2565; วสันต์ ครองมี และคนอื่น ๆ, 2563) ดังนี้

1. การยอมรับการใช้เทคโนโลยี (Acceptance of the Use of Technology)

การยอมรับการใช้เทคโนโลยี หมายถึง การที่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรมความตั้งใจ นำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้หรือเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศว่ามีประโยชน์ จึงได้ประเมินและตัดสินใจยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ มีความถูกต้องแม่นยำขึ้น (อัจฉรา เเด่นเจริญโสภณ, 2560) ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านบัญชีมีความเจริญก้าวหน้าและเป็นส่วนสำคัญในการประกอบวิชาชีพบัญชี นักบัญชีจำเป็นต้องเข้าใจระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรและเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการทำงานมีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน และมีประโยชน์ เกิดความพึงพอใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการนำเทคโนโลยีไปใช้งาน (ณัชริกายุจน์ เจริญวรรณ, 2563) การที่ผู้ปฏิบัติงานรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเทคโนโลยีสารสนเทศ และนำไปปฏิบัติ ส่งผลให้การทำงานบัญชีบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (อัจฉรา เเด่นเจริญโสภณ, 2560)

2. สภาพแวดล้อมการทำงาน (Operating Environment)

สภาพแวดล้อมการทำงาน หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในองค์กร ซึ่งมีผลกระทบกับการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในองค์กร ในด้านสัมพันธภาพระหว่างหัวหน้างาน ผู้ปฏิบัติงาน และเพื่อนร่วมงานที่สามารถติดต่อสื่อสาร และเสนอแนวทางในการปฏิบัติงาน ให้ได้ผลของการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพมากขึ้น (สุทธิชัย ชันทอง และขจิต ฌ กาฬสินธุ์, 2564) การประสานงานระหว่างฝ่ายงานในองค์กร มีความสัมพันธ์ต่อการสร้างความผูกพันในองค์กร ทำให้การบริหารงานเกิดความคล่องตัว การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร (ณัชรพงษ์ พิสิษฐพงศ์, 2561) นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมการทำงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานบัญชี (ธัญญรัตน์ ทาประดิษฐ์ และสุภา ทองคง, 2565) ดังนั้น สภาพแวดล้อมการทำงาน ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญกับการปฏิบัติงานบัญชี องค์กรจึงต้องให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานขององค์กรเพื่อความอยู่รอดในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

3. ความทันสมัยของเทคโนโลยี (Modernity of Technology)

ความทันสมัยของเทคโนโลยี เป็นการพัฒนาของเทคโนโลยีที่กระบวนการทำงานแบบอัตโนมัติ การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูงด้วยเทคโนโลยี AI ช่วยให้การปฏิบัติงานของนักบัญชีลดความซ้ำซ้อน และระยะเวลาการทำงาน และการนำเสนอสารสนเทศทางบัญชี ทำให้ผู้บริหารตัดสินใจได้ทันเวลา (สุทธิชัย ชันทอง และชจิต ฌ กาฬสินธุ์, 2564) การบริหารด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสม เป็นการยกระดับ ขั้นตอนการทำงานกับนักบัญชีในยุคดิจิทัลด้วยวิธีการใหม่ และเสริมศักยภาพให้กับนักบัญชีในการ ปฏิบัติงานด้วยระบบเน็ตเวิร์ค ระบบอินเทอร์เน็ตทำให้การเข้าถึงข้อมูลเป็นไปได้ง่าย (กุสุมา คำพิทักษ์ และธัญกานต์ คชฤทธิ์, 2563) ทำให้นักบัญชีมีบทบาททางด้านกลยุทธ์ การวางแผนการดำเนินงาน ในอนาคตให้กับธุรกิจ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแบบดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ ทำให้เกิด การบูรณาการการทำงานได้ตามมาตรฐาน ส่งผลให้การดำเนินงานทางเศรษฐกิจของธุรกิจเติบโต (Nwakanma et al, 2013)

4. จรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี (Accountant Ethics)

จรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี หมายถึง จรรยาบรรณของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน โดยการ ยึดมั่นกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง มีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและผู้อื่น มีความโปร่งใส รักษาความลับ ของลูกค้าและองค์กร รวมทั้งมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี (เพ็ญภา เกื้อเกตุ และคนอื่น ๆ, 2563) จรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี เป็นอีกหนึ่งประเด็นนอกจากความรู้ ความสามารถของนักบัญชีที่มีความสำคัญในการทำงาน การนำจรรยาบรรณมาประยุกต์ใช้ในงาน ของสำนักงานบัญชี ส่งผลให้งานเกิดประสิทธิภาพด้านเวลา คุณภาพ และปริมาณงาน รวมถึงการใช้ เทคโนโลยีทางการบัญชี ทักษะการสื่อสารและความหลากหลายทางภาษา และทักษะการวิเคราะห์ ข้อมูล ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี ที่วัดจากความถูกต้อง คุณภาพงาน ปริมาณงานและความทันต่อเวลา (กุลธิดา ธนสมบัติศิริ, 2564) ทำให้ผู้รับบริการเกิดความเชื่อมั่น ความเชื่อถือในผลงาน แสดงถึงความเป็นมืออาชีพ และสร้างคุณภาพของงาน

5. การพัฒนาทักษะนักบัญชี (Accountant Skill Development)

การพัฒนาทักษะนักบัญชี หมายถึง การพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะการจัดการตนเอง และทักษะการจัดการ องค์กร ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีบูรณาการกับความรู้ความสามารถเชิงเทคนิค ค่านิยม จริยธรรม และทัศนคติทางวิชาชีพ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ (คณะกรรมการ มาตรฐานการศึกษาบัญชีระหว่างประเทศ, 2557) นักบัญชีในปัจจุบัน นอกจากจะมีความรู้ด้านบัญชีแล้ว ยังจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีมากขึ้น มีความเข้าใจในธุรกิจ เข้าใจด้านเทคโนโลยี และสามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการประยุกต์ใช้กับงานบัญชีได้ หากนักบัญชี สามารถเรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน จะช่วยเพิ่มมาตรฐาน การปฏิบัติงานทางบัญชีได้มากขึ้น (วสันต์ ครองมี และคนอื่น ๆ, 2563) ดังนั้น การพัฒนาความรู้ อย่างต่อเนื่องเป็นหนึ่งในทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ที่ส่งผลให้การทำงานของนักบัญชี มีประสิทธิภาพ (จันทปป์ภา ปุณยวิฑิตโรจน์ และคนอื่น ๆ, 2563)

6. ศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล (Potential of Accountants in the Digital Age)

ศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล หมายถึง นักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพบัญชี มีวิสัยทัศน์ที่ดี มองไกลไปข้างหน้า กระตือรือร้น ขวนขวายหาประสบการณ์ พัฒนาความรู้ใหม่ ๆ สามารถปรับตัวรับกับสิ่งใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว สามารถนำเทคโนโลยีมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ติดตามความก้าวหน้าเพื่อให้งานเสร็จทันเวลา มีการพัฒนาทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้งานมีคุณภาพ สามารถเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม เชื่อถือได้ เข้าใจง่าย สามารถเปรียบเทียบกันได้ ถูกต้อง แม่นยำ และบรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัลประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Operational Efficiency) ด้านการบรรลุเป้าหมายองค์กร (Achieving Organizational Goals) และด้านคุณภาพของงาน (Quality of Work) นักบัญชีที่มีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้การทำงานของผู้ทำบัญชีประสบความสำเร็จ (วสันต์ ครองมี และคนอื่น ๆ, 2563) รวมไปถึงความสามารถในการสร้างคุณภาพงาน สร้างความน่าเชื่อถือ และความไว้วางใจในคุณภาพของรายงานการเงินที่เกิดจากการปฏิบัติงานการบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (พิมพ์ภาภรณ์ พึ่งบุญพานิชย์ และนภา นาคแย้ม, 2565)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

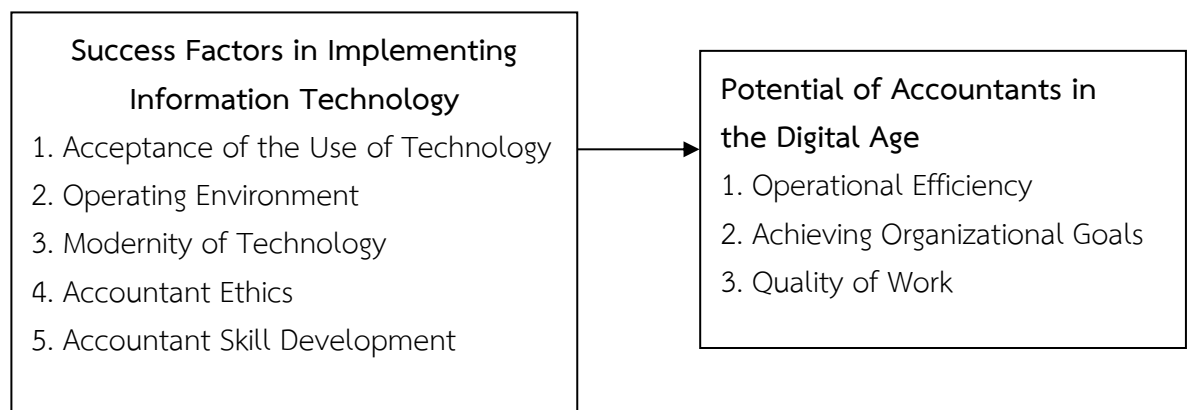

Figure 1 Conceptual Framework

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักบัญชีจากสำนักงานบัญชีในจังหวัดลำปาง จากฐานข้อมูลกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวน 26 แห่ง (รายชื่อสำนักงานบัญชีในแต่ละจังหวัด, ม.ป.ป.) และไม่ได้อยู่ในฐานข้อมูลกรมพัฒนาธุรกิจการค้า 24 แห่ง รวมจำนวน 697 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยคำนึงถึงโอกาสและความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

(Simple Random Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 90 และยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 10 ได้ขนาดตัวอย่างขั้นต่ำจำนวน 88 คน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม (Questionnaires) และได้รับผลข้อมูลจากประชากรทั้งสิ้น 105 คน จึงใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคือ 105 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และเติมข้อความ (Open End)

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการยอมรับการใช้เทคโนโลยี (อัจฉรา เต็นเจริญโสภณ, 2560) ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านความทันสมัยของเทคโนโลยี (สุทธิชัย ชันทอง และขจิต ฌ กาฬสินธุ์, 2564) ด้านจรรยาบรรณของนักบัญชี และด้านการพัฒนาทักษะนักบัญชี (เพ็ญนภา เกื้อเกตุ และคนอื่น ๆ, 2563)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านการบรรลุเป้าหมายองค์กร และด้านคุณภาพของงาน (พิมพ์ภรณ์ พิงบุญพาณิชย์ และนภา นาคแย้ม, 2565; วสันต์ ครองมี และคนอื่น ๆ, 2563) กำหนดการให้คะแนนการตอบแบบสอบถามดังนี้

ระดับมากที่สุด	หมายถึง 5 คะแนน
ระดับมาก	หมายถึง 4 คะแนน
ระดับปานกลาง	หมายถึง 3 คะแนน
ระดับน้อย	หมายถึง 2 คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	หมายถึง 1 คะแนน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปวัดค่าความเชื่อมั่นหรือความสอดคล้องภายในค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1951) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการหาความเชื่อมั่น และใช้เกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า α ตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามมีความเชื่อมั่น (Cortina, 1993; Nunnally & Bernstein, 1994) ผลจากการตรวจสอบมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.981 หลังจากนำ

แบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยที่มีคุณสมบัติและลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 30 คน ข้อคำถามมี 32 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามออนไลน์ทาง Email, Google Form และติดตามทางโทรศัพท์ ทำให้ได้แบบสอบถามกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 105 ชุด

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เลขที่รับรอง RMUTL-IRB 055/2023 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2566

การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ใช้สถิติเชิงพรรณนาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ เช่น ความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ใช้สถิติเชิงพรรณนาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ เช่น ความถี่และร้อยละ ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ เพื่อจัดระดับคะแนนใช้ค่าเฉลี่ย (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555) มีช่วงคะแนน 5 ระดับ (น้อยที่สุด = 1, น้อย = 2, ปานกลาง = 3, มาก = 4 และมากที่สุด = 5) เพื่อจัดระดับคะแนน ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับคะแนนของเบสท์ 3 ระดับ (Best, 1977) (ระดับต่ำ ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33, ระดับปานกลาง ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66, ระดับสูง ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00) โดยใช้ค่าเฉลี่ยและสถิติอนุกรมวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการถดถอยพหุคูณแบบ Enter จะได้สมการพยากรณ์การถดถอยพหุคูณ (Y) และค่าคงที่ (a) และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัว (b) ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{สมการ } Y = a + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4 + \beta_5 X_5$$

Y = ศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล (Potential of Accountants in the Digital Age)

X₁ = การยอมรับการใช้เทคโนโลยี (Acceptance of the Use of Technology)

X₂ = สภาพแวดล้อมการทำงาน (Operating Environment)

X₃ = ความทันสมัยของเทคโนโลยี (Modernity of Technology)

X₄ = จรรยาบรรณของนักบัญชี (Accountant Ethics)

X₅ = การพัฒนาทักษะนักบัญชี (Accountant Skill Development)

a = ค่าคงที่

B = ค่าความชันของเส้น

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 26.70 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.30 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 23 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.0 การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 62.90 และมีประสบการณ์ในการทำงาน ระหว่าง 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.60

ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

Table 1 Mean and Standard Deviation of Factors for Success in the Use of Information Technology

Factors for Success in the Use of Information Technology	($\bar{X}$)	(S.D.)	Opinion
Acceptance of the Use of Technology	3.95	0.650	High
Operating Environment	3.97	0.659	High
Modernity of Technology	4.04	0.659	High
Accountant Ethics	4.09	0.601	High
Accountant Skill Development	3.91	0.684	High

จาก Table 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักบัญชีต่อปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเรียงจากค่าคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านจรรยาบรรณของนักบัญชี ($\bar{X}$ = 4.09, S.D. = 0.601) รองลงมาด้านความทันสมัยของเทคโนโลยี ($\bar{X}$ = 4.04, S.D. = 0.659) ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.659) ด้านการยอมรับการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 0.650) และด้านการพัฒนาทักษะนักบัญชี ($\bar{X}$ = 3.91, S.D. = 0.684) ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

Table 2 Mean and Standard Deviation of Potential of Accountants in the Digital Age

Potential of Accountants in the Digital Age	$\bar{X}$	S.D.	Opinion
Operational Efficiency	3.91	0.617	High
Achieving Organizational Goals	4.12	0.667	High
Quality of Work	4.05	0.732	High

จาก Table 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักบัญชีต่อศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล โดยเรียงจากค่าคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบรรลุเป้าหมายองค์กร ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = 0.667) รองลงมาด้านคุณภาพของงาน ($\bar{X}$ = 4.05, S.D. = 0.732) และด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.617) ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับค่าคะแนนเฉลี่ยมาก

การทดสอบปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณดัง Table 4 อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยพิจารณาว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง อยู่ในระดับสูงหรือไม่ หากมีความสัมพันธ์กันเองสูงจะส่งผลให้เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งส่งผลให้การตีความหมายในการวิเคราะห์การถดถอยไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ ผลการทดสอบไม่มีตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กันเองอยู่ในระดับสูง (Stevens, 1992)

Table 3 Summary of Linear Enter Regression Analysis Predicting Success Factors in Implementing Information Technology to Increase the Potential of Accountants in the Digital Age.

Factors for Success in the Use of Information Technology	Potential of Accountants in the Digital Age				
	B	SdE.	Beta	t-value	Sig
(Constant)	0.595	0.245		2.430	0.017
Acceptance of the Use of Technology	0.210	0.070	0.240	2.975***	0.004
Operating Environment	0.092	0.069	0.107	1.338***	0.002
Modernity of Technology	0.112	0.059	0.130	1.902*	0.060
Accountant Ethics	0.106	0.079	0.112	1.336**	0.012
Accountant Skill Development	0.342	0.068	0.413	5.015***	0.001
Adj R ²	0.683				

*** Significance at the 0.01 level ** Significance at the 0.05 level * Significance at the 0.1 level

จาก Table 3 พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาทักษะนักบัญชี (0.342) ด้านการยอมรับการใช้เทคโนโลยี (0.210) ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน (0.092) ด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี (0.106) และด้านความทันสมัยของเทคโนโลยี (0.112) ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชี และสามารถร่วมกันพยากรณ์ศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล คิดเป็นร้อยละ 68.30 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y = 0.595 + 0.210X_1 + 0.092X_2 + 0.112X_3 + 0.106X_4 + 0.342X_5$$

สรุปจากสมการ หากปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยี ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน และปัจจัยด้านการพัฒนาทักษะนักบัญชี เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ปัจจัยเหล่านี้มีผลให้ศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้น 0.210, 0.092 และ 0.342 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หากปัจจัยด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี เพิ่มขึ้น 1 หน่วย มีผลให้ศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้น 0.106 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และหากปัจจัยด้านความทันสมัยของเทคโนโลยี

เพิ่มขึ้น 1 หน่วย มีผลให้ศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้น 0.112 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

ดังนั้น การทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ว่า ยอมรับสมมติฐาน H_1 H_2 H_3 H_4 H_5 ที่กำหนดว่า ปัจจัยด้านการยอมรับการใช้เทคโนโลยี ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ปัจจัยด้านความทันสมัยของเทคโนโลยี ปัจจัยด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี และปัจจัยด้านการพัฒนาทักษะนักบัญชี มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

อภิปรายผล

จากการศึกษาสามารถสรุปผลและอภิปรายผลได้ดังนี้

ความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ปัจจัยด้านจรรยาบรรณของนักบัญชี ด้านความทันสมัยของเทคโนโลยี ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านการยอมรับการใช้เทคโนโลยี และด้านการพัฒนาทักษะนักบัญชี ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากวิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเงินของกิจการ นักบัญชีจะเก็บรวบรวมข้อมูล บันทึก และสรุปข้อมูลในรูปแบบของรายงานทางการเงิน ซึ่งผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินมีทั้งผู้ใช้ข้อมูลภายในและภายนอกองค์กร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจที่แตกต่างกันไป ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องปฏิบัติหน้าที่บนพื้นฐานของจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทำให้ได้รับความเชื่อมั่นจากผู้รับบริการ มีความเชื่อถือในผลงานที่มีคุณภาพของนักบัญชี (กุลธิดา ธนสมบัติศิริ, 2564) รวมทั้งนักบัญชีต้องเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี จะช่วยพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพ มีความถูกต้องแม่นยำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรพสุข บุญวุฒิ และไพฑูริย์ อินตะขัน (2559) ที่พบว่า คุณลักษณะนักบัญชีในยุค AEC ต้องมีความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพด้านภาษา และด้านความรู้ความสามารถ ซึ่งการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการทำงานบัญชีเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และลดต้นทุน นักบัญชีจึงต้องมีการปรับตัวและพัฒนาศักยภาพตนเองอยู่เสมอ (นันทวรรณ บุญช่วย, 2563) ตลอดจนการปรับตัวในสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม

ความคิดเห็นต่อศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล พบว่า ด้านการบรรลุเป้าหมายองค์กร ด้านคุณภาพของงาน และด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักบัญชีต้องมีความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพบัญชี พัฒนาความรู้ใหม่ สามารถปรับตัวรับกับสิ่งใหม่ นำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการอำนวยความสะดวกในกระบวนการจัดทำบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร ประหยัดต้นทุนในการดำเนินงาน และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งหากนักบัญชีหันมาให้ความสำคัญกับการปรับตัวพัฒนาทักษะของตนเองให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป จะสามารถประสบความสำเร็จในการทำงานได้เป็นอย่างดี (ประสัณห์ เชื้อพานิช, 2560)

จากการทดสอบความสัมพันธ์ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาทักษะนักบัญชี ด้านการยอมรับการใช้

เทคโนโลยี ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี และด้านความทันสมัยของเทคโนโลยี มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล เนื่องจาก นักบัญชีที่มีการปรับตัวเป็นนักบัญชียุคดิจิทัลก้าวทันเทคโนโลยี พัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ นำเสนอข้อมูลน่าเชื่อถือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เข้าใจลักษณะการประกอบธุรกิจแต่ละประเภท โดยเฉพาะการประกอบธุรกิจในยุคดิจิทัลที่มีความซับซ้อนแตกต่างกัน พัฒนางานบัญชีให้มีคุณภาพ ปรับแนวคิดและสร้างบทบาทในการเป็นคู่คิดผู้บริหาร รวมทั้งมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี และมีจริยธรรม จะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ ครองมี และคนอื่น ๆ (2563) ดังนั้น ทุกองค์กรต้องมีความพร้อมในการปรับตัว รวมทั้งนักบัญชีในยุคดิจิทัลต้องมีความกระตือรือร้น พัฒนาความรู้ความสามารถ มีทักษะรอบด้านที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี เพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลนำเสนอผลงานด้วยการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการทำงาน ช่วยลดระยะเวลาในการทำงาน และสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน (พิชัย ชุณหวิชัย, 2561)

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบจากการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาทักษะนักบัญชี ด้านการยอมรับการใช้เทคโนโลยี ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี และด้านความทันสมัยของเทคโนโลยี เนื่องจากผู้ทำบัญชีมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีของกิจการที่น่าเชื่อถือ ทำให้ผู้ใช้ข้อมูลสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ปัจจุบันบัญชีเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารธุรกิจ นักบัญชีต้องให้ความสำคัญกับการปรับตัวพัฒนาทักษะของตนเองให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เสริมทักษะข้ามศาสตร์ เช่น AI, Big Data และโปรแกรมใหม่ ๆ ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้การทำงานบัญชีมีคุณภาพ นอกจากนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส เที่ยงธรรม มีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง จะช่วยเพิ่มความสำเร็จในการทำงานได้เป็นอย่างดี รวมถึงการปรับตัวให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. นักบัญชี สำนักงานบัญชี หน่วยงานภาครัฐและเอกชนสามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักบัญชีเพิ่มศักยภาพการทำงานในยุคดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยลดเวลา ลดขั้นตอนการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการ

2. สถาบันการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อรองรับเศรษฐกิจและสังคมในยุคดิจิทัล จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะวิชาชีพบัญชีที่ต้องการในยุคดิจิทัล ทักษะการทำงานเป็นทีม การแลกเปลี่ยนทัศนคติอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมฝึกอบรม สัมมนา

เตรียมนักศึกษาบัญชีให้มีกระบวนการคิด ความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ข้อมูล แก้ปัญหาขององค์กรที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เตรียมความพร้อมให้เป็นนักบัญชียุคดิจิทัลที่สามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ไปใช้ในงานบัญชี ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของนักบัญชีในยุคดิจิทัลให้เพิ่มขึ้น เพื่อสามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน

2. ในการวิจัยนี้ จำนวนตัวอย่างที่ศึกษาเฉพาะนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในจังหวัดลำปาง การศึกษาครั้งต่อไปจึงควรเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมถึงภาคธุรกิจอื่น เช่น สำนักงานตรวจสอบบัญชี หรือหน่วยงานตรวจสอบบัญชีภาครัฐที่มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาฯ พลิกโฉมสำนักงานบัญชีไทยสู่ “ยุค Thailand 4.0”. (2560, 8 กรกฎาคม).

<https://www.voicetv.co.th/read/505780>

กุลธิดา ธนสมบัติศิริ. (2564). คุณลักษณะของนักบัญชียุคใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในสำนักงานรับทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

กุสุมา คำพิทักษ์ และธัญกานต์ คชฤทธิ์. (2563). การยอมรับระบบคลาวด์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ระบบสารสนเทศการบัญชีภาคธุรกิจ สำหรับผู้ทำบัญชี. *วารสารศิลปการจัดการ*, 4(1), 13-22.

คณะกรรมการมาตรฐานการศึกษาบัญชีระหว่างประเทศ. (2557). *มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 การพัฒนาทางวิชาชีพระยะเริ่มแรก - ทักษะทางวิชาชีพ* (ฉบับปรับปรุง). ผู้แต่ง. <https://www.tfac.or.th/upload/9414/eq6p8RJwV0.pdf>

จันทปภา ปุณยวิฑิตโรจน์, ศรีณยา เลิศพุทธิรักษ์, และธีรวัฒน์ หังสพฤกษ์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของนักบัญชี. ใน พรณีย์ พิมพันธ์ศรี (บก.), *การประชุมวิชาการระดับนานาชาติและระดับชาติด้านบริหารธุรกิจและการบัญชี ครั้งที่ 2* (น. 33-45). มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณัชพงศ์ พิสิษฐพงศ์. (2561). สภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีความสัมพันธ์ต่อการสร้างความผูกพันองค์กรของข้าราชการและบุคลากร สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. *วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 1(1), 64-78.

ณัชริกานูจน์ เจริญวรรณ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีกรณีศึกษา ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- ธัญญารัตน์ ทาประดิษฐ์ และสุภา ทองคง. (2565). อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์กรด้านบัญชีและสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่มีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 13(1), 137-152.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). *การวิจัยเพละวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 11). บิสนเนสอาร์แอนด์ดี.
- นันทวรรณ บุญช่วย. (2563). ยุคพลิกผันทางเทคโนโลยีกับการพัฒนานักบัญชีนวัตกรรม. *วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 3(1), 15-26.
- ประสัณฑ์ เชื้อพานิช. (2560). บทบาทนักบัญชีในยุค Digital transformation. *จดหมายข่าวสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์*, 72(2), 18.
- พลธู ปิยวรรณ และกัญนิภักดิ์ นิธิโรจน์ธนัท. (2562). *ระบบสารสนเทศทางการบัญชี* (พิมพ์ครั้งที่ 11). วิทยพัฒน์.
- พิชัย ชุนหวชิร. (2561). ก้าวสู่นักบัญชี แห่งโลกอนาคต. *จดหมายข่าวสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์*, 71(1), 19.
- พิมพ์ภรณ์ พิงบุญพานิชย์ และนภา นาคแย้ม. (2565). ผลกระทบของการบัญชีดิจิทัลที่มีต่อคุณภาพของรายงานการเงิน. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี*, 16(1), 26-43.
- เพ็ญภา เกื้อเกตุ, ภูริชาติ พรหมเต็ม, และวิโรจน์ ไพบูลย์เวชสวัสดิ์. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมืออาชีพของนักบัญชียุคดิจิทัลและประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการห้างหุ้นส่วนจำกัดในจังหวัดยะลา. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(1), 153-166.
- รายชื่อสำนักงานบัญชีในแต่ละจังหวัด. (ม.ป.ป.). <https://www.dbd.go.th/manual/1367>
- วสันต์ ครองมี, ปุณยวีร์ ยั่งดี, และพุดิสสรค์ เกตุมรรค. (2563). ผลกระทบของทักษะนักบัญชียุคดิจิทัลที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบริการด้านบัญชี จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้*, 2(1), 67-86.
- วิโรไท สันติประภพ. (2560). *Thailand 4.0*. <https://computer.srru.ac.th/2560/Thailand4.0.pdf>
- สรุณขุ บุญวุฒิ และไพฑูรย์ อินตะขัน (2559) การศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะของนักบัญชียุคใหม่ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 9(1), 167-177.
- สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง. (2565). *รายงานประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดลำปาง ปี 2565 ฉบับที่ 1*. ผู้แต่ง. <https://online.anyflip.com/oyegz/kdee/mobile>
- สุทธิชัย ชันทอง และขจิต ฌ กาฬสินธุ์. (2564). ผลกระทบของวิสัยทัศน์องค์กร สมรรถนะทางการบัญชี เทคโนโลยีทางการบัญชี และสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานที่มีต่อการประยุกต์ใช้การบัญชีดิจิทัล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 14(1), 43-54.

- อนงค์วรรณ อุประดิษฐ์. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในการจัดทำบัญชีของธุรกิจในจังหวัดลำปาง. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์*, 7(11), 314-328.
- อัจฉรา เต่นเจริญโสภณ. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี [การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Best, J. W. (1977). *Research in education* (3rd ed.). Prentice Hall.
- Cortina, J. M. (1993). What is coefficient alpha: An examination of theory and applications?. *Journal of Applied Psychology*, 78(1), 98-104.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.
- Fernandez, D., & Aman, A. (2018). Impacts of robotic process automation on global accounting services. *Asian Journal of Accounting and Governance*, 9(1), 127-140.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). McGraw-Hill.
- Nwakanma, C. I., Asiegbu, B. C., Ogbonna, C. A., & Njoku, P. P. C. (2013). Factors affecting successful implementation of information technology projects: Experts' perception. *European Scientific Journal*, 9(27), 128-137.
- Stevens, J. (1992). *Applied multivariate statistics for the social science* (2nd ed.). Harper & Row.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Harper & Row.